

GLASVERANDAN ÄR

FÖRBEREDELSE

 Till ett verandabygge behöver du i stort sett allt som behövs vid ett vanligt husbygge. Prata med din lokala byggsbyrå innan du börjar.

 Varierar väldigt mycket beroende på typ av veranda, storlek etc. Golvet är ett kapitel för sig. I vårt förslag utgår vi från ett golv av marksten (stenplattor, bärlagergrus, stenmjöl), men här finns förstås många olika alternativ där trä är det vanligaste. När det gäller verandans själva stomme behövs följande.

- 11 stolpar i hyvlad furu 70x95 mm
- 11 betongplintar
- 11 stolpskor
- 11 säckar grovbetong (25 kg)
- 11 papprör att gjuta i (längd 1 m, 20 cm i diameter)
- 5 takbjälkar 38x195 mm
- 5 galvaniserade gaffelbeslag
- 5 balkskor
- bärlina 45x170 mm
- 40 kortlingar 38x95 mm i varierade längder för att binda samman stolpverket
- 9 sexrutiga fönster
- 1 dörr

Till detta kommer material för tak och undertak (råspont, papp, plåt och hängränna) samt fylling och täckbräder.

Ett alternativ till den traditionella verandan är den moderna uterummet. Marknaden erbjuder ett antal prefabricerade uterumssystem att välja på med aluminiumstommar, skjutdörrar med glas eller plast.

 Det här är ett större bygge som startar när tjälen gått ur marken på våren och görs klart under sommaren. Avsätt åtminstone några veckor för projektet. Att stressa sig igenom bygget av en glasveranda är inte att rekommendera.

 Bygget bör få en materialkostnad runt 60 000 kr. Den dyraste posten i vårt förslag är nio fönster och en dörr som drar ungefär en tredjedel av budgeten.

 Med begagnade fönster blir bygget av glasverandan avsevärt mycket billigare. Samtidigt kan äldre fönster förstås ge verandan en intimare och mer ombonad känsla. Kom bara ihåg att det är helheten, verandan och huset tillsammans, som ska harmonisera.

En glasveranda placeras oftast i anslutning till vardagsrum och kök, som en länk mellan huset och trädgården. Vårt förslag är ett bygge i lösvirke som kan anpassas till husets material, färg och fönstertyper. Vi har valt den vanligast hustypen i Sverige, 1 1/2-plansvillan i trä, som utgångspunkt.

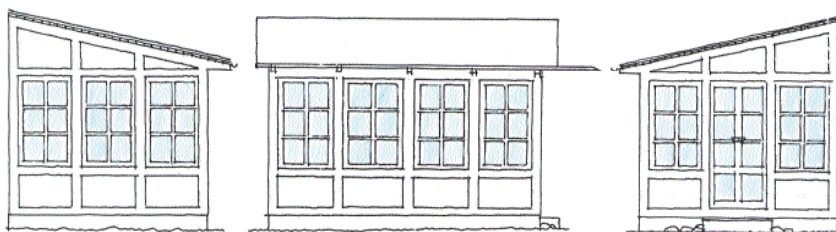
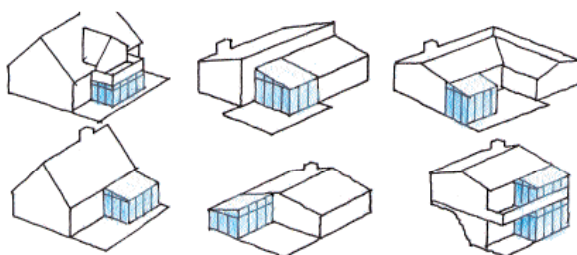
Innan du börjar, kom ihåg att du behöver bygglov och att en tidig kontakt med kommunens byggnadskontor är att rekommendera. Det kan också vara en god idé att prata med de närmaste grannarna innan du kör i gång.

Förslaget på dessa sidor bör ses som en inspirationsidé. Vårt land har olika förutsättningar för grundläggning och tjälskjutning, snölast med mera. Rådfråga därför kommunens byggnadskontor om virkesdimensioner och plintdjup.

Av Leif Qvist

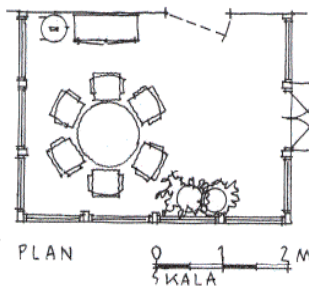
EN VÄRLD AV MÖJLIGHETER

Även om vi i vårt förslag har valt att fästa glasverandan på landets vanligaste hustyp, 1 1/2-plansvillan, passar en veranda av det här slaget på de flesta hustyper – enplanshuset och vinkelhuset och kanske också ett tvåvånings slutningshus. Försök om möjligt att bygga verandan åt väster där kvällssolen finns.

PLAN, FASADER OCH FÖNSTER

Glasverandans yta bör var minst 12 kvm för att ge plats åt t.ex. sex karmfåtöljer runt ett bord och en bänk med grill eller wok och några stora växter. Utgången från bostadshuset kan förslagsvis vara ett fönster som sågas upp till en dörr. Taket bör ha en lutning på minst 20 grader (på 3 meter blir det 60 cm).

Verandans fönster ska passa ihop med bostadshusets fönster. Ett normalstort fönster är ungefär 100 cm brett och 140 cm högt och kostar i nyskick runt 2 000 kronor. Börja med att få tag på fönstren när du planerar din veranda, det är dessa som i sin tur styr stomstolparnas inbördes avstånd. På värkanten kan det ofta vara lång leveranstid, så var ute i god tid.

ETT HUSBYGGE I DET LILLA

1 GRUNDFÖRUTSÄTTNINGAR

Ha en tydlig bild av hur du vill att den färdiga verandan ska se ut innan du börjar. När du har bestämt dig för vilka fönster verandan ska ha kan du planera hur stommen ska se ut. Konstruktionen, som vilar mot en av husets väggar, består av stolpar på plintar i rad. Markera med spik och snören på husväggen samt med pinnar och snören i marken. Kontrollera med diagonalmått så att alla hörn blir vinkelräta. Försök planera virkeslängder så att det inte blir så mycket spill.

3 GJUT PLINTAR

Tillsätt bara vatten till färdigbetongen. Hur du gör står på förpackningen. Hyr en elbetongblandare eller blanda en säck i taget i skottkärran. Börja med att skotta lite betong i plintgroppsbotten, ställ sedan i papprören, rikta i rät linje och höjd. Fyll på med jord runt rören så att de står stadigt. Skyffla sedan i betongen och samtidigt lite halvstora stenar för att spara betong. Innan betongen stelnar trycks stolpskorna ned, riktas och fixeras med en lång liggande träribba, spik och ståltråd. Betongen ska därefter hårdna vilket tar några dagar.

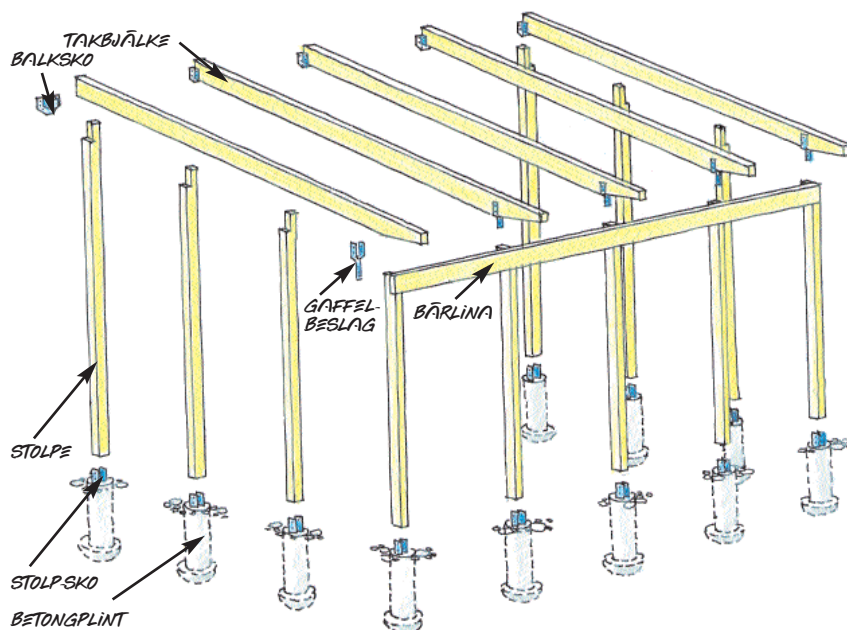
4 HOPSÄTTNING AV STOMME

Såga av stolparna i rätt höjd. Urjackning görs i långsidans överkant för en bärlina och de två yttre takbjälkarna. När betongen har hårdnat skruvas stolparna fast i stolpskorna. Stolparna stagas i lodrätt läge med tillfälliga, sammanbindande spiklister. Använd vattenpasset flitigt så att stolparna står rakt. Gaffelbeslagen skruvas fast mot bärlinan och balkskon mot husväggen. Om väggen är av sten borras hål för expanderpluggar.

2 FÖRBERED MARKEN

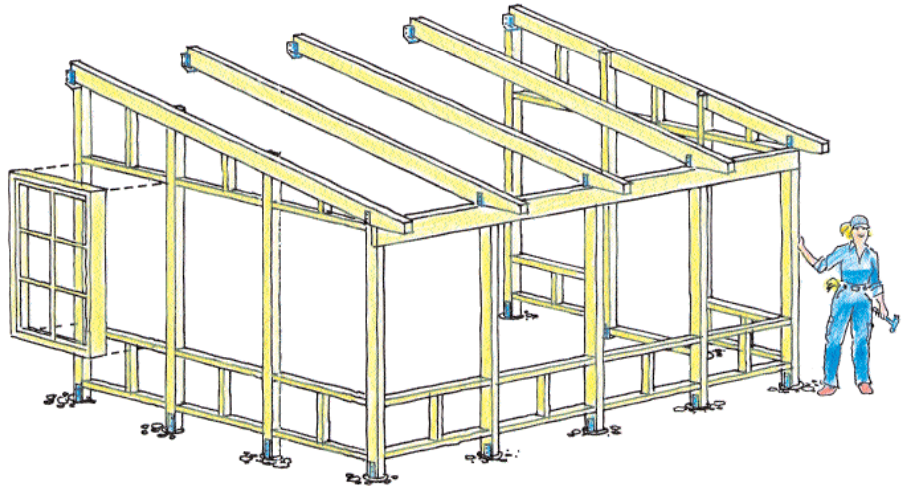
Att gräva plintgropar är tungt och kräver en spade med långt blad. Ett alternativ är att hyra en liten grävmaskin som klarar jobbet utan att förstöra tomten. Om själva markytan för glasverandan inte är färdig måste gräsytan eller matjordslagret skrapas bort. Ytan ska sedan fyllas med bärlagergrus som komprimeras som grund för verandans golv.

En fris med kullerstenar lagda i grus kan bli en fin övergång mot den omliggande gräsmattan och uteplatsens stenläggning.

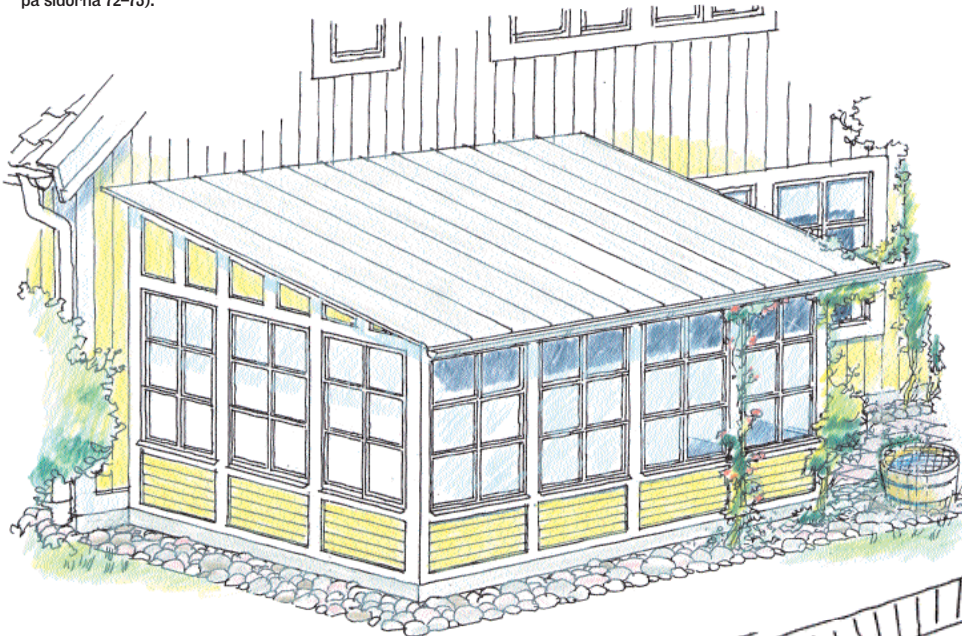
5 STABILISERA STOMMEN

Nu spikas stödreglar (kortlingar) vågrätt och lodrätt för att passa med fönster och dörr. Fönsterkarmarna ska ha 1 cm passmån runtom och kan fixeras med justerbara karmskruvar. Montera fönster och dörr. Springorna mellan karm och stomme tätas med drevband av stenfiber som senare täcks med lister. Nu kan det också vara dags att spika på råspoten på taket och lägga takpapp så att byggplatsen blir regnfri.

6 LÄGG MARKSTEN

I vårt exempel har verandan ett golv av marksten. Bärlagergruset komprimeras med en hyrd markvibrator. I ytterkanterna spikas en tryckimpregnerad bräda på insidan av plintarna som håller gruset på plats. Läggs på stenmjöl och jämna ut innan stenplattorna läggs på. För en detaljerad beskrivning av detta, se Bättre hem nummer 1, 2006. Ett annat alternativ är förstås ett trägolv som fästs i golvreglar mellan stolparna och husväggen (läs om grunderna för trägolv på sidorna 72-73).

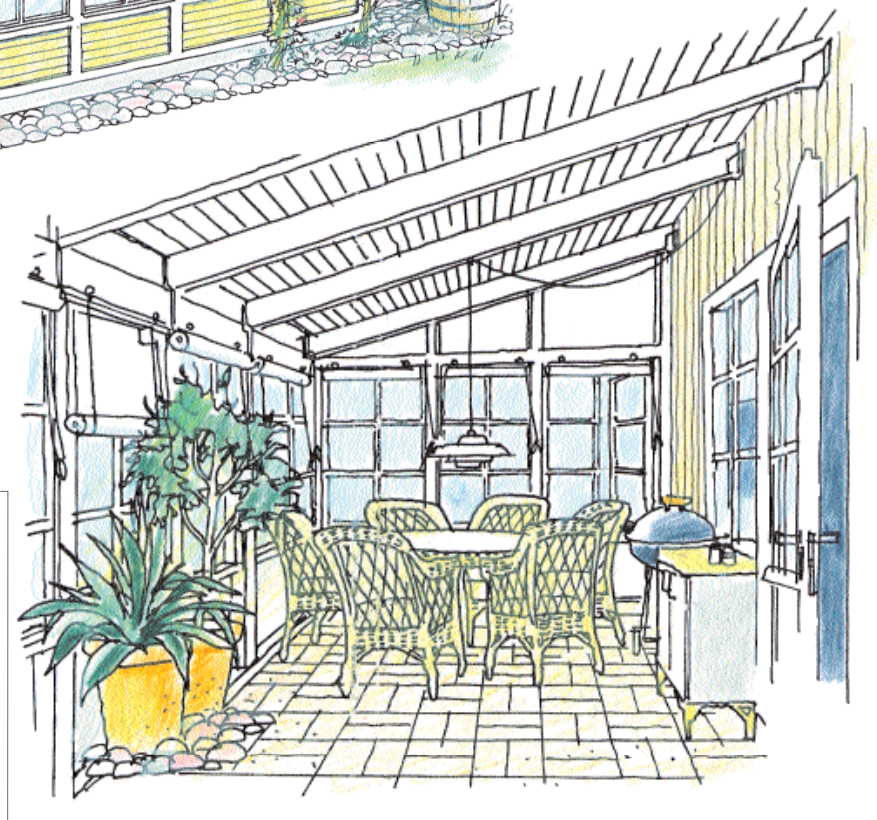

7 SPIKA FASAD OCH LÄGG TAK

Verandans väggar täcks med skivor eller panelbräder. Täcklistor och knutbräder spikas runt fönster, dörrar och hörn. Yttertaket täcks med plåtskivor och täckplåt mot husfasad och ytterkanter. Vill du isolera taket mot köld och värme måste luftspalt finnas mellan råspotens undersida och isoleringens (stenullsmattans) översida. Innertaket kan vara slåtspot (22 x 95 mm) som spikas på takbjälkarnas underkant. Slåtspot kan också täcka innerväggarna, över och under fönstren. Montera hängränna nedtill på yttertaket med fall åt ena hållet.

8 INRED MED OMSÖRG

Leif Qvist har valt en tämligen klassisk inredning. Fönstren är öppningsbara för möjlighet till ventilerande korsdrag. Vita rullgardiner med draglinjeupphängning behövs för solavskärmning. Hela interiören är vitmålad utom husfasadens gula färg. Korgmöbler tål fukt och är lätta att flytta på. Infravärmerör i taket är en enkel uppvärmningsanordning.

MER HJÄLP? SÅ HÄR GÅR DU VIDARE?

Att bygga en glasveranda är ett stort projekt, och om du planerar att bygga en själv ska du självklart komplettera med så mycket information som möjligt. Black & Decker har till exempel en bra bok i "Utomhusprojekt för hus och tomt" där bygget av en glasveranda är ett bärande inslag. Leif Qvists bok "Stenprojekt för trädgården" är en bibel när det gäller marksten. I övrigt rekommenderar vi att du pratar mycket med din lokala bygghandlare innan du sätter i gång.